

Резюме на проект

Наименование на проекта: Противодействие на изпирането на пари
Водещ експерт: Георги Петрунов
Период: 2007-2008
Финансиране: ИОО - София, ИОО - Ню Йорк
Кратко описание: Противодействието на изпирането на пари е важен елемент за ограничаване на организираната престъпност и навлизането ѝ в легалната финансова и икономическа система на държавата. Проектът изследва адекватността на политиките и законодателство в тази област, както и степента на тяхното прилагане в практиката. Изследват се конкретните мерки, предприети в България срещу прането на пари, и ефективността на сътрудничеството между различните държавни институции, отговорни за противодействието на това явление.
Резултати и заключения: Законодателството в България отговаря на международните стандарти. Това е валидно, както за законодателството отнасящо се до превантивния стълб, така и до наказателно-правните мерки. Практическото приложение е твърде далеч от желаните резултати. Превантивният стълб практически не функционира. Обхванати с утвърдени вътрешни правила са само около 10-15% от задължените по Закона за мерките срещу изпирането на пари задължени лица. В допълнение към това не са разработени индикатори за съмнителни операции, които да позволяват ефективно изпълнение на задълженията от съответните лица. Наказателно-правните мерки изискват задължително тълкувателно решение от Върховния касационен съд или законодателна промяна в частта засягаща предикатното престъпление, т.е. престъплението, от което са генерирани мръсните пари и трудностите, които идват от доказване на това престъпление и връзката между него и сумите, които са предмет на изпиране. Посочената връзка трябва да бъде отслабена в някаква степен: чрез осигуряване на възможност, предикатното престъпление да бъде доказвано посредством косвени улики, осигуряващи убеденост, че лицето се занимава с престъпна дейност. ▪ Взаимоотношения и координация между институциите, които не позволяват ефективно противодействие на изпирането на пари. Основните конфликтни точки, които се установяват от изследването са между Съда и разследващите органи, както и между звеното за финансово разузнаване и полицейските служби, които работят по подадените от звеното за финансово разузнаване сигнали. ▪ Организация на работата в основните институции на изкуствен принцип. Изкуствено са разделени предикатното престъпление и разследването на паричните потоци. Вътрешна организация на работата в основните институции, която не позволява разследванията на престъпления, генериращи големи печалби с паралелно проследяване на паричните потоци. ▪ Законодателството срещу прането на пари и неговото прилагане се сблъскват с огромно препятствие – цялата останала част от законовата среда и особено законодателството, регулиращо икономиката не са благоприятни за

противодействие на изпирането на пари. Специалното законодателство срещу прането на пари, което трябва да се справи с онези количества мръсни пари, които все пак са били „пропуснати” от предходните бариери. Ето защо, когато цялото законодателство не е конструирано по адекватен начин – така че да се предотвратява или ограничава до минимум създаването и изпирането на мръсни пари – колкото и да се разширява борбата с прането на пари, тя няма да може да се справи с феномена. Законодателството срещу прането на пари не може да промени цялата икономическа среда, колкото и да е добро и колкото и самоотвержено да се прилага от съответните институции.

- Необходима е промяна във философията на законодателството за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност. Наложително е отпадане на ограничението за отнемане на имущество само на лица, които имат доказана в съда престъпна дейност по определени състави от Наказателния кодекс. Необходимо е осигуряване на законова възможност за отнемане на имущество придобито от незаконна дейност или от нетрудови доходи. Специализираният орган за установяване на такова имущество да се самосезира, подобно на оперативните служби. Да се осигури строг контрол върху специализираният орган, като: този орган премине към институция, като ДА”НС”, МВР и т.н.; осигури се еднолично управление и отговорност за вземаните решения в специализирания орган; фиксира се срок на производствата по ЗОПДИППД; създаде се специална методология за оценка на проверяваното имущество и неговата трансформация през определен времеви период.